

dosud jen kolísající praxi, uvedla pod zorný úhel právnické teorie. Ovšem jen právnické teorie české, což omlouvá její právně teoretickou nedůslednost. Přes to, že pokouší se kráčet po nových cestách ražených v teorii územní Radnitzkym, Kelsenem a Henrichem, nepodařilo se autoru »dále stavěti« na jimi vybudovaných základech, nýbrž problém zůstává tam, kde zanechán Henrichem. »Podnět k diskusi« za takových okolností znamená jediné návrat k základům položeným zmíněnými teoretiky, což bylo také směrnicí této úvahy.

Z P R Á V Y.

Prof. Dr. JOSEF GRUBER. †

Universita a její studentstvo, česká národohospodářská věda a hospodářský život u nás ztratili jednoho ze svých nejlepších. Prof. dr. Gruber nepatřil jen universitě a vědě, nýbrž měl velký význam pro veřejný život a pro hospodářskou praxi, s nimiž byl spjat od počátku svého působení. Tvrdil vždy, že naše hospodářství není ještě tak vyspělé jako hospodářství jiných národů a že proto nedovoluje, aby profesor národního hospodářství věnoval se pouze své práci vědecké a učitelské, nýbrž že jest třeba, aby zasahoval do hospodářské politiky a podporoval hospodářský vzrůst a osamostatnění. Toto spojení praxe s vědou vtisklo ráz celé Grubrově osobnosti.

Na universitě patřil Gruber k těm, jejichž vliv na posluchačstvo byl největší a jehož přednášky bývaly mnoho navštěvovány. Jeho přednášky vynikaly jasností a systematickostí spojenou s velkou důkladností. Chtěl, aby mladí právníci byli uvedeni a rozuměli všem zjevům složitěho moderního života hospodářského. K prohloubení národohospodářského studia přispěl velmi vydáním učebnic, které nebyly nikdy snad stručným obsahem látky, nýbrž svou důkladností nezadaly v ničem vědeckým systémům.

Doplnění přednášek tvořily Grubrový semináře, ve kterých si všimal hlavně aktuálních otázek hospodářských a nabádal k samostatnému myšlení. Grubrovi se podařilo vzbuditi zájem pro národní hospodářství u velkého počtu posluchačů, což bylo dosti obtížné vzhledem k jakési tradiční nechuti českého studentstva, zvláště dříve, k hospodářským otázkám. Základy znalostí hospodářských, které si Grubrovi žáci z jeho přednášek odnášeli, byly velmi solidní. Gruber byl též osobně vůči svým posluchačům velmi přístupný, radoval se vždy, když pozoroval větší zájem o věc u někoho, sledoval tohoto posluchače a nabádal jej dále. Tak ještě 30. dubna, dva dny před smrtí po svém

posledním semináři projevil velkou radost nad velmi pěkným referátem seminárním, který chtěl uveřejnit.

Literární činnost Grubrova vyznačuje se dvěma momenty: velikou zálibou k historii a k hospodářské politice, obsahově pak jednak velkým pochopením pro otázky sociální a pro otázky související s národní soběstačností. Grubra možno čítati do značné míry k historické škole hospodářské. Napsal jednak přímo několik spisů historicko-hospodářských (Obchodní a živnostenská komora v Praze v prvním půlstoletí svého trvání, Agrární zřízení, Právní a hmotné postavení selského lidu v českých zemích, sem možno do jisté míry počítati též životopis Bráňav a Kaizláv v »Památníku Všeřdu«), jednak pak ve všech svých spisech stávil na důkladném a důmyslném přehledu dosavadního vývoje, z něhož pak vykládal přítomný stav. Jeho historické znalosti byly vskutku neobyčejné.

Historické škole blíží se též svým nazíráním na otázky etické a sociální. Otázkám etickým vyhradoval značné místo i v národním hospodářství. Pokud se sociálních otázek týče říkal sám, že v tomto směru jako většina českých národohospodářů vyšel z katedrového socialismu, avšak nelákaly ho theoretické úvahy tohoto směru, nýbrž zkoumal vždy dané pozitivní řešení a neomezil se jen na sociální otázku dělnickou. Velkou péči v praxi i ve vědě věnoval otázce maloživnostenské, úřednické, ženské a též malozezemědělské. Gruber byl liberál a zvláště v poslední době poukazyval na shroucení socialistických experimentů, uváděl též za příklad Rusko, avšak jak ani z hledem k jeho životu nebylo jinak možné, byl liberál, který zdůrazňoval stále nutnost uspokojivého řešení otázek sociálních.

Neocenitelnou jest práce, kterou v našich poměrech vykonal Gruber sepsáním jednotlivých částí národohospodářské politiky, v poslední době zvláště politiky průmyslové, obchodní a dopravní. V těchto spisech se nejlépe zračí Gruberova svěráznost, jeho vždy samostatný úsudek, jeho praktický hospodářský smysl, který odvažoval různé zájmy a hledal pro celek nejnvhodnější řešení. (O tyto spisy projevila na př. zájem lotyšská vláda, která je chtěla vydati.) Také v oboru theorie napsal Gruber několik vynikajících pojednání. (Na př. Idee soběstačnosti v dějinném vývoji hospodářském, O světovém hospodářství, O penězích.)

Velikou zásluhu zjednal si Gruber spolu s prof. dr. Horáčkem vydáním literární pozůstalosti i dřívějších spisů Bráňových.

Od vědeckého postavení k praxi přecházel Gruber především v »Obzoru Národohospodářském«, který založil a 30 let vedl. Těžko bylo by opravdu oceniti neúmornou práci a pílí tomuto časopisu věnovanou, jehož vydávání zvláště v dřívějších letech bylo dosti obtížné. Gruber vedl »Obzor« na takové úrovni, že bylo u nás hlavně mladým přímo ctí, mohli-li své příspěvky v »Obzoru« uveřejnit. Třicet ročníků »Obzoru«

Národohospodářského« představuje dnes jednak přehled naší literární tvorby v tomto oboru v posledních 30 letech, jednak v »Rozhledech hospodářských a sociálních« podává Gruberem psanou kritiku hospodářského vývoje. Gruber velmi kriticky sledoval všechny aktuální otázky a jeho kritika byla vždy objektivní, přímá a mužná. Zvláštní zmínky zasluhuje tato rubrika za války, neboť bylo z ní vyčísti odhodlané Gruberovo stanovisko a pak po převratu, kdy stále ukazuje na mnohé vady našeho hospodářského a veřejného života, potírá korupci a volá k poctivosti, k věcnosti a k práci.

Gruber byl dále spoluzakladatelem a dlouholetým předsedou »České společnosti národohospodářské«, která se stala střediskem pro probírání hospodářských aktualit.

Gruber stál také při založení »Národohospodářského ústavu při České akademii věd a umění« a byl až do r. 1919 jeho generálním sekretářem.

Gruber nebyl po převratu příslušníkem žádné strany a proto nemohl se účastniti aktivně budování našeho státu. Gruber, kterého Vídeň několikrát chtěla za ministra, stal se teprve v úřednické vládě ministrem sociální péče. V tomto úřadě zasloužil se hlavně o to, že dal určitý systém tehdejšímu překotnému sociálnímu zákonodárství a působil k uklidnění sociálních třenic. V poslední době mnoho péče věnoval »Sociálnímu ústavu«, jehož byl předsedou, zasloužil se velice o sjezd sociálněpolitický v Praze a měl v »Sociálním ústavu« ještě řadu plánů. Stěžoval si ovšem na příliš nízkou dotaci ústavu, která brzdila větší rozmach práce.

V posledních třiceti letech nebylo u nás hospodářských otázek, do kterých by Gruber nebyl zasáhnul. Zmíniti se jest o jeho činnosti v pražské Obchodní komoře, ve které zastával velmi pokrokovou linii v živnostenské politice, mnoho zásluh má též na regulaci Labe a Vltavy a velký podíl mu patří na založení »Technologického museu«. Dlouhá léta byl Gruber též funkcionářem »Jednoty pro povzbuzení průmyslu«.

Po převratu organizoval Gruber dále »Kursy diplomatické a konsulární« a byl vyhlédnut za ředitele »Vysokého učení novinářského«, v kteréžto věci však v poslední době trpce si stěžoval, že jeho práce byla málo ceněna.

V stručném tomto článku nelze zachytiti celou bohatou činnost Grubrovu, vyličiti jeho ohromnou přímo pracovní energii, která zanechala všude své stopy. A všechnu tuto práci konal s velikou důkladností a svědomitostí. Bude úkolem podrobného životopisu vyličiti, co všechno Gruber vykonal a zhodnotiti jeho práci i podati jeho názory theoretické i hospodářskopolitické.

Studentstvo ztrácí v Grubrovi vzácného příznivce a dobrého člověka, celá veřejnost ryzí a pevný charakter.

Také Spolek čsl. právníků »Všehrd« ztratil v Grubrovi profesora, který vždy měl pochopení pro spolkové snahy. Vzpomínám, když r. 1917 vydávali jsme »Památník Všehrdu«,

jak Gruber, ac přelížen prací, podjal se úkolu vylíčiti dějiny české vědy národohospodářské, jak výborně se tohoto úkolu zhostil a napsal pojednání trvalé hodnoty vědecké. Charakteristickým bylo též, že přesně odevzdal rukopis v den, jak byl slíbil.

Musíme upřímně všichni želeť jeho předčasného odchodu z plného proudu práce, od které nechtěl si dopřáti mnohdy tak potřebného oddechu. Avšak se stopami této práce se dlouho budeme ještě setkávati, jeho práce zaručila mu nehnynoucí památku!

Dr. Ant. Basch.

In memoriam. JUC. Pavel Váša zemřel ve středu dne 29. dubna t. r. ve věku 23 let. Byl letos od října do března starostou Čs. A. S., »Právník«. Byl též členem brněnské redakční rady tohoto časopisu. Pohřben dne 2. května t. r. za hojně účasti kolegů i přátel. Za spolek rozloučil se s ním procitěnou řečí kol. JUC. Lančík.

Co činilo kol. Vášu tak vzácným, bylo, že spojoval dvě řídké vlastnosti: inteligenci ducha a inteligenci srdce. Také ty povahové rysy, kterým nebylo rozuměno, ujasňují se dnes ve fascinujícím osvětlení Smrti: byl to odlesk Věčnosti. I tomu, kdo zůstal vně sanktuaria jeho vnitřního života, tolik bylo ze setkání s ním jasno: že má co činiti s milým kolegou vzácných kvalit. Respektoval a byl respektován. Bohatý vnitřní život a snad i utrpení dodávaly mu síly k něžnosti. Neměl nepřátel, ba neměl ani odpůrců. Ten dojem byl zachován ve své ryzí čistotě i tím, že kol. Váša do spolkového života — jako funkcionář — vstoupil poměrně pozdě. Spolkový akademický život — toť societa v miniatuře, a spolkový boj, toť společenský boj, jenž ruší něžnost, byt i byla zachována forma. Kol. Váša stál stranou spolkových bojů, třeba se jinak spolkového života činně účastnil a leckdys s vrozenou svou bystrostí přispíval osvětlujícím slovem k řešení spletité situace.

Ale zdání klame. Kol. Váša bojoval. Bojoval dlouho, od let gymnasijských, bojoval urputně s nejuživějším nepřitelem, těžkou chorobou, o nejdražší cenu, o cenu svého života. Ta fronta vyžadovala soustředění veškerých jeho sil. Jest jen tím více obdivuhodno, že při tom dovedl bezvadně plnit povinnosti dobrého studenta, že dovedl žít nad to kulturu ducha i srdce. Svůj boj prohrál. V okamžiku, kdy se již mohl domnívati, že zvítězí, podlehl. Tak tomu chtělo Fatum.

Každého, kdo vidí, jak právě ti nejvzácnější odcházejí, aniž jim bylo dopřáno vyžítí své vnitřní poklady, zachvátí nutně bezútěšný smutek. Objektivně. A subjektivně? Přejde na světový názor; jisto jest: i tomu, kdo nevěří v jsoucnost osobního Boha, neodbytně vkrádají se v mysl slova starého básníka: *νὸς δ' ἀπόλυθ' ὄντων ἂν φιλήθεις*.

Brno, počátek května 1925.

K. Koukal.

Nové zákony vydané v březnu a dubnu t. r. Zákon o prodloužení promlčecí lhůty pro některé pohledávky (č. 47/1925); dle § 3 t. z. nabudou ustanovení §§ 192 a 194 III. dílčí novely k o. z. o. účinnosti dnem 1. dubna 1928 pro pohledávky, které dospějí dnem 1. dubna 1925 počínajíc. — Zákonem o ochraně nájemníků (č. 48/1925) prodlužuje se dosavadní zákon č. 85/1924 do 31. března 1928 s několika změnami: domy obcí, okresů, žup, zemí a státu vyjímají se z ochrany nájemníků a výpověď lze dáti i z místností užívaných k provozování živnosti, byl-li nájemník zbaven rozsudkem nebo výrokem správního úřadu živnost. oprávnění nebo byl-li odsouzen soudem pro lichvu, zaviněný úpadek a podobné tr. činy (§ 1, odst. 2, čís. 16). Svobodná dohoda o užívaném nájemném je dovolena již u bytů třípokojeových, je-li smlouva uzavřena aspoň na 5 let (§ 14, 2). Nájemné se zvyšuje ve třech lhůtách, majitele domů pozbývají práva přesunout náklady na opravu domu na nájem-

níky (sr. § 12, odst. 2, čís. 4). Současně byl vydán zákon o odkladu exekučního vyklizení místností (č. 51/1925), dle něhož lze uvedenou exekuci odložit nejdéle o jedno čtvrtletí a nejvýše třikrát. —

Zákonem o dávkách za úřední úkony ve věcech správních (čís. 53/1925) dovoleno vládě do konce r. 1926 vybírat vedle stát. kolkových poplatků zvláštní dávky za tyto úkony, pokud se staly podstatně v zájmu soukromém. Vláda je povinna dávkový řád uveřejnit ve Sbírce zákonů a nařízení a předložit jej Národnímu shromáždění do 14 dnů.

Dle zákona o zachování pracovních (služebních) poměrů po dobu cvičení ve zbrani (cvičení služebních) č. 61/1925, nesmí zaměstnavatel vypovědět pracovní poměr v t. zv. ochranné době, je-li zaměstnanec povolán ke cvičení ve zbrani. Ochranná doba počíná u zaměstnanců konajících vyšší služby měsíc, u ostatních deset dnů před nastoupením cvičení a končí v obou případech sedmým dnem po jeho skončení. Vypověď je právně neúčinná. Pracovní poměr musí však trvati aspoň tři měsíce (zaměstnanci konající vyšší služby) nebo osm týdnů (dělníci); po ukončení cvičení musí zaměstnanec bezodkladně nastoupiti opět práci. Neučiní-li tak svojí vinou do sedmi dnů, pracovní poměr se ruší. Pojistná povinnost nastává opět návratem do prac. poměru a po dobu cvičení trvají nároky příslušníků rodiny plynoucí z nemocenského pojištění.

Zákon o svátcích a památných dnech (č. 65/1925) zrušuje všechna ustanovení nesrovnávající se s tímto zákonem. Pro dny tam uvedené platí zásadně předpisy o nedělích (počítání lhůt, klid v úřadech a školách). —

Dle zákona o exekuci na výměnky (č. 66/1925) musí zůstatí exekutu volným úhrnný roční požitek v hodnotě 4000 Kč, jde-li o exekuci pro zák. výživné a daně, 2000 Kč. —

Zákon, kterým se zavádí placená dovolená pro zaměstnance, (čís. 67/1925) dává zaměstnancům, kteří jsou aspoň rok trvale zaměstnáni v též podniku, nárok na placenou dovolenou k zotavení. Činí šest, sedm nebo osm dní v roce dle toho, jsou-li trvale zaměstnáni méně než deset let, přes deset nebo přes patnáct let. Učeň má již po půl roce nárok na osmidenní placenou dovolenou. Zákon nevztahuje se na dělníky sezonní, zemědělské a lesní konající práce za denní plat, na domácí dělníky, na kategorie zaměstnanců, pro něž byla dovolená stanovena zvláštními zákony, a na státní zaměstnance. Ský.

Právní praxe advokátních koncipientů. Spolek československých právníků »Všehrd« usnesl se na poslední valné hromadě na resoluci v níž navrhuje opětne zavedení fakultativního roku soudní praxe pro advokátní koncipienty při čemž by přípravná doba trvala pět let jako dosud. V »Soudcovských listech« roč. VI., číslo 4. se dočítáme o členské schůzi »České zemské jednoty soudcovské« na níž bylo referováno, že advokátní komora zamýšlí navrhovati k dosavadní pětileté advokátní přípravné praxi ještě jeden rok o bligátní praxe soudní.

Návrhu tohoto nelze schvalovati hlavně proto že se jím prodlužuje doba přípravné právní praxe advokátních koncipientů o jeden rok. Také vhodnost obligatornosti této jednorocní praxe soudní jest pochybna. S.

K návrhu na reformu studia středoškolského podal profesorský sbor právnické fakulty university Komenského ministerstvu školství a národní osvěty obšírný elaborát, v němž poukazuje na řadu nedostatků, jež by měl v zápětí předložený návrh, pro vysokoškolské studium. Především je zajímavá výtka, že návrh byl předložen ve lhůtě nepřiměřeně krátké, takže není ani dobře možno, aby korporace jednající kolegiálně mohly o něm pojednat a tím vlastně právo dobrého zdání je illusorní. Po stránce obsahové poukazuje se zejména na to, že návrhem se opouští značnou měrou humanistický základ nezbytný pro

studium římského práva a vskutku ustanovení § 37. návrhu, podle něhož se končí středoškolské studium zkouškou dospělosti opravňující ke vstupu na kteroukoliv vysokou školu (tedy na př. ze středoškolského oddělení přírodovědeckého na právnickou fakultu) vyrovná se svou monstrosností jedině nařízení o obchodních akademických. Plně lze také akceptovati díky dobrého zdání, že humanistická studia zdůrazňují mravní výchovu a bez tohoto momentu není možno ve výchově právnického dorostu bezpečně budovati a rovněž bez těchto studií bude se právníku nedostávat logické schopnosti k jasnému uvažování a přesnému rozhodování. Nezajímavým dále není podnět, který — žel, jen velmi zkráceně — nadhodilo podání bratislavského sboru, zda by nebylo po způsobu starých gymnasií přičleniti VIII. třídu jako vysokoškolskou přípravku k universitě. Konečně speciální výtka, které se ministerskému návrhu dostalo, je, že návrh nic neví o historickém vývoji školství na Slovensku resp. v bývalém Maďarsku. Rozbor ministerského návrhu se stanoviska právnického nedopadl tedy nikterak příznivě a bylo by si proto přáti, aby ministerstvo bedlivě uvážilo všechny námitky nesledující jen zájmy některých kast, aby pak stesky na nedostatečné vzdělání právníků, jako vedoucích činitelů ve státě, nebylo nutno obrátiti na pravou adresu jejich původců.

Ča.

35leté trvání Zemské banky. Po bankovní krizi vídeňské r. 1873 a cukerní krizi r. 1884, znovu se zlepšily poměry českých peněžních ústavů. A r. 1889 dne 21. dubna otevřena Zemská banka království českého. Za účel si vytkla opatření úvěru veřejnoprávním korporacím, úvěru melioračního a železničního a získala právo vydávati vlastní dluhopisy. A nyní, kdy vzpomíná po 35 letech svého založení, s hrdoostí předkládá velmi uspokojivé výsledky své působnosti. Jako Městská spořitelna vinohradská tak i Zemská banka u příležitosti svého jubilea věnuje se řešení stavebního ruchu. Mimo stavebních úvěrů, jež koncem minulého roku přesáhly 300 milionů Kč, věnovala 3,000.000 Kč na byty pro chudé obyvatele a odpomáhá tak bytové nouzi. Zaměstnanectvu přiznán jubilejní dar 2 a půl milionu korun. Slavnostní schůze, konaná dne 21. dubna 1925 v místnostech bankovních, účastnili se kromě ředitelů a úřednictva centrály a zástupců úřednictva a ředitelstva bratislavské filiálky předseda Zemského správního výboru Crha a přisídící zem. spr. výboru dr. Kazimour. Mimo ředitele promluvil p. Jar. Čelakovský, jenž jediný je úředníkem banky od založení, tedy plných 35 let.

—s—

Zeměpis a národní hospodářství. Jak je známo ze zpráv denních listů byl předložen ministerstvem školství návrh na reformu střední školy. Návrh podrobují debatě různé korporace a to především organizace středoškolských profesorů. Těm jistě přísluší slovo hlavní, ale leckdy překvapí, jak v těchto kruzích setkáváme se s neporozuměním pro otázky základní. Tak na členské schůzi Pražského odboru Ústřed. spolku československých profesorů dne 12. března t. r. bylo navrženo, aby mezi společné nauky VIII. třídy byl pojat také zeměpis a to s d r u ž e n ý s národním hospodářstvím! Nechceme podceňovati zeměpisu, jelikož si vážíme velikých znalostí našich proti ignoranci občanů na př. západních států, ale je důtklivě nutno varovati před podobnými monstry.

(—v—)

Devátý mezinárodní vězeňský sjezd ve dnech 4. až 10. srpna t. r. v Londýně v místnostech »Imperial Institut South Kensington«. V mezinárodní vězeňské komisi, která sjezd pořádá, je zastoupeno 21 států, mezi nimi naše republika. Komise uspořádala dosud (od r. 1872) osm mezinárodních sjezdů, které z užšího okruhu t. zv. vězeňské nauky postupně rozšiřovaly svůj zájem i na jiné otázky trestního práva i řízení a zejména problémy trestního práva mládeže, podmínečného a neurčitého odsouzení, otázka krátkodobých trestů na svobodě, zaměstnání vězňů. Pro letošní sjezd bylo podáno z Československa deset referátů

z celkového počtu 139. Práce sjezdu je rozdělena na tři sekce: zákonodárnou, správní a sekci preventivních opatření. V první sekci bude jednáno o otázce oportunity a legality, o náhradách krátkodobých trestů, o neurčitém odsouzení v boji proti zločincům, kteří se dopustili trestných činů méně závažných, a o tom, jak napomáhati uskutečnění individualisace trestu. V druhé sekci bude debatováno o zvláštní vazbě pro zpětné zločince, o zařízeních pro zkoumání, vězňů, o třídění vězňů. Třetí sekce bude se zabývat kontrolou osob podmínečně propuštěných a odsouzených, opatřeními proti mezinárodním zločincům, ochranou proti škodlivému vlivu vyobrazení a kinematografů, o patřících proti osobám nenormálním a o umísťování dětí v rodinách k nucené výchově. Kromě toho pořádá se mezinárodní anketa o organizaci soudnictví mládeže a jeho výsledcích, jakož i o zárukách vyšetřovací vazby v jednotlivých zákonodárstvích.*) (—v—)

Právnícká Jednota v Praze v roce 1924. Na valné hromadě konané dne 14. května t. r. byla podána o P. J. obsírná zpráva o činnosti za minulý rok. Minulého roku dovršila Právnícká Jednota 60 let svého trvání a je v skutku litovati, že tohoto jubilea nebylo vzpomenuo významněji, neboť Právnícká Jednota byla založena v době nejtěžších bojů za naše politické osvobození a tyto cíle jí byly vytčeny již v zakládacím programu, třebaž že později stala se útlukem oficiální vědy právní hlavně zásluhou Randovou. Nelze také zapominati, že podle jejího vzoru vznikla i Moravská Jednota Právnícká a dokonce ještě po převratu i Jednota Slovenská. Tím více želíme, že tyto interesantní dějiny vzniku naší nejstarší korporace zůstávají nám jen skrovně napověděny v kusých zprávách v »Právniku« a tak nám uniká kus historie našeho právnictví. Ale byť jsme nuceni toto konstatovati, jak nezasloužené se zapomínává u nás díla vykonaného, přece i za ten kruh, který soustřeďuje se kolem organizace mladší, rádi a vděčně vzpomínáme práce vykonané v Právnícké Jednotě a přáli bychom si, aby v příštích desítkách svého působení vzbudila větší a plně oceněný zájem celé československé právnícké veřejnosti.

Na této vzpomenué valné hromadě uvedl jednatel adv. dr. Polan některá zajímavá data o nejstarších členech Jednoty. Tak od r. 1866 jsou členy pp. dr. Hrdlička, Hodač, Heller, Zátka tedy přes 50 let. Loňského roku dosáhla Jednota největšího počtu členů totiž 601, ale úmrtními, vystoupením a p. snížil se tento počet opět na 583, jistě velmi nepatrný zlomek československého právnictva vůbec. Bohatá činnost Jednoty je přednášková. Loni bylo celkem 25 přednášek a lze je pro vždy doporučiti co nejvřeleji (přednášky jsou volně zejm. členům Všehrdu přístupny). Jména potěšitelně vzrostlo na 40.586 Kč a také knihovna přes všechny dosavadní nesnáze vzrostla o 170 nových děl nečítajíc nových ročníků doplňovaných časopisů a děl vycházejících v pokračování. Zprávu o časopise Právník podal sekč. šéf prof. Lukáš. Z ní je nejzajímavější stat, že letošním rokem po desetileté přestávce vrátil se časopis zase v mírové koleje, vychází nyní čtrnáctidenně v nákladu 2000 exemplářů. (Odběratelů Všehrdu 83, dříve 88.) Kromě toho se zájem je uvítati zprávu předsedy Jednoty prof. dra Hermanna Otavského, že bude vydáván Bulletin de droit tchécoslovaque jako časopis informující cizinu o československém právnictví a že první číslo je již připraveno.

*) Sjezdový poplatek činí 1 libru št. Účastníkům dostane se přípravných prací sjezdových a výtisků sjezdových publikací (Actes du Congrès). Jazyk francouzský jest oficiální řečí sjezdovou, avšak připouští se též jazyk anglický a německý. Účastníci sjezdu hlaseť se tajemníku A. J. Wall Esq. Home Office, Withhall, London, jemuž budiž současně zaslán sjezdový poplatek. Zástupcem Československa v mezinárodní vězeňské komisi jest odborový přednostá ministerstva spravedlnosti dr. Emerich Polák.

Ke konci schůze byl projednáván volný návrh min. taj. dra Havelky, aby byly vytvořeny jakési semináře pro prodebatování ožehavých otázek. Návrh byl přikázán výboru k provedení. V nových volbách byli zvoleni: starostou opětně prof. Hermann-Otavský, I. nám. sen. pres. dr. Bohuslav, II. nám. sekč. šéf dr. Joachim, I. jednatelem adv. dr. Polan, II. jedn. dr. Čáda, revisory adv. dr. Sobička a vrch. úř. Gross. Konečně s radostí byla uvítána návštěva prof. dra Sedláčka, gener. tajemníka II. právn. sjezdu, který podal zprávu o přípravných pracích. Návrh na změnu stanov Jednoty nebylo možno projednat pro pokračující roční dobu.

LITERATURA.

Jaroslav Kallab: Příručka k přednáškám o právu mezinárodním. I. Obecné zásady a právo platné v míru. Nákladem ČAS. »Právník«, Brno, 1924, 8, stran 172. — Přítomná kniha je myšlena jako učebnice základů mezinárodního práva, kterýžto obor po rozebrání knihy Hobzovy i překladu Liszta postrádal u nás jakéhokoliv zpracování, jehož potřeba jevila se co nejnáléhavější jak pronikavou změnou našich poměrů, tak i materie samé po světové válce. Spis tištěný jako rukopis nebyl sice přímo určen vědecké veřejnosti, ale přes to zasluží pozornosti širšího publika už proto, že systematicky zpracovává u nás poprvé výsledky mírových konferencí jako důležitý stupeň ve vývoji nového práva mezinárodního.

Autor zůstal při výkladu věren tradiční dogmatice předválečného mezinárodního práva, vložil však do ní organicky výsledky nového stavu, jak kodifikován velkými mezinárodními smlouvami poválečnými. Úvod věnován obecným partiím o pojmu a pramenech mezinárodního práva, o jeho poměru k právu vnitrostátnímu, o oblasti působnosti tohoto práva a novodobých snahách kodifikačních. Druhá část úvodu podává historický přehled vývoje jak mezinárodního práva samého, tak i discipliny jím se zabývající. Postrádám v této souvislosti zmínku o projektu věčného míru abbého de Saint-Pierre (Utrecht 1713 až 1717, jako Abrégé 1728) z doby Ludvíka XIV. a Ludvíka XV., jenž zvláště pro své konkrétní návrhy v tomto směru je dílem velmi pozoruhodným.

Vlastní práce obsahující přehled pozitivního práva mezinárodního je systematicky roztríděna na čtyři díly pojednávající o subjekttech mezinárodního práva, jeho objektech, o orgánech pro mezinárodní styky a o mezinárodněprávních jednáních.

První díl zabývá se předně mezinárodně právní subjektivitou přičenou suverénním státům, dále institutem uznání státu; nauku o sukcesi států prakticky ilustruje t. zv. likvidačí Rakousko-Uherska a uzavírá hodně diskutovaným problémem států spojených, polosuverenních a chráněných. Poslední § je tu věnován postavení států neutralisovaných, států nekřesťanských a papežské stolice. Pojednání o právech a povinnostech států-subjektů tvoří druhou část prvního dílu, který je uzavřen výkladem o novém subjektu mezinárodního práva poválečného, Společnosti národů, jejíž vznik, organizaci a úkoly líčí na podkladě Convenantu inkorporovaného v pěti mírových smlouvách a ratifikovaného také většinou signatárních mocí (až na Německo a Ameriku). Díl druhý pod pojem objektů mezinárodního práva shrnuje pojednání o roli státního území, o významu širého moře a postavení obyvatelstva státu v mezinárodně-právním společenství. Sem vsunuta ustanovení mírových smluv o ochraně menšin, státní příslušnosti, postavení cizinců a mezinárodní úprava vystěhovalectví. Díl třetí probírá jednotlivé orgány pro mezinárodní styky: hlavy států, ministerstva zahraničí, diplomatické zástupce (a základy práva vyslaneckého), in-